

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

כו.

עין משפט נר מצוה

יז א מ"י פ"ט מהלכות
עבודת כוכבים הלכה
טו סגנו לאזין מה וספ טור
וש"ע י"ד סימן קנד ספק
ז:
יח ב מ"י שם טו"ע שם
ספק ז:
יט ג מ"י שם טו"ע שם
ספק ז:
כ ד ה ו מ"י שם טו"ע
שם ספק ז:
כא ז ה ט מ"י שם
טו"ע שם ספק ז:
כב י ב מ"י פ"י מהל'
עבודת כוכבים הל' א
ופ"ד מהלכות וז"ל הלכה
ז' סגנו לאזין קנט טו"ע
י"ד סימן קנט ספק ז'
וטו"ע ח"מ סימן סכה
ספק ז:

גירדנא דלא מייזן. פ"ה עניו כי סתם גירדן עו פנים הוא ובעירון גרים גירדנא דלטייה (א) קללה כלומר דלייט מוליה שמה צנרא משייה כלומר צמר עניינא אול עניותא: עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל בומן שאחרות עומדות על גבה אבא לא בינו לבינה. פירוש

לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה לאן קאזלת אמר להן לפומבדיתא כי מטא לבי תורתא פריש אמרו ליה תלמידא דיהודה רמאה את אמר להו ידעיתו ליה יהא רעוא דליהו הנהו אינשי בשמותיה אולו עבדו גניבתא עשרין ותרתי שנין ולא אצלחו ביון דחוו אתו כולחו תבעו (ב) שמתיהו והוה בהו חד גירדנא דלא אתא לשרויה שמתיה אכלי' אריא היינו דאמרי אינשי גירדנא דלא מייזן שתא בציר משני תא חזי מה בין גנבי בכל ולסטין דארץ ישראל: מתני' בית ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן לעובדת כוכבים אבל עובדת כוכבים מילדת בת ישראל יבת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים אבל עובדת כוכבי' מניקה בנה של ישראל ברשותה: גמ' ת"ר (ג) בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן לעובדת כוכבים ועובדת כוכבים לא תיילד את בת ישראל מפני שחשודין על שפיות דמים דברי רבי מאיר וחכמים אומרים העובדת כוכבים מילדת את בת ישראל בומן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ור"מ אומר אפי' אחרות עומדות על גבה נמי לא דוימנין דמנחה ליה ידא אפותא וקטלא ליה ולא מתחוזי כי ההיא איתתא דאמרה לחברתה מולדא יהודייתא בת מולדא יהודייתא אמרה לה ג' נפישין בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו דמא כי אופיא דנהרא ורבנן א"ל לא היא במילתא בעלמא הוא דאוקימתה: בת ישראל לא תניק: ת"ר בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעובדת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של בת ישראל מפני שחשודיה על שפיות דמים דברי ר'מ וחכ"א העובדת כוכבים מניקה את בנה של בת ישראל בומן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דוימנין דשייפה ליה סמא לדד מאברא וקטלא ליה וצריכא ליה אשמעינן מילדת בההיא קאמרי רבנן דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה דאפשר דשייפא ליה סם לדד מאברא וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי מאיר ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום דשייפא ליה סם לדד מאברא וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמיניהו שרי משום איבה סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבתא בשכר שרי משום איבה א"ל אביי היכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא מחללינן עלייהו דירכו דלא מינטרי שבתא לא מחללינן סבר רב יוסף למימר אנוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי היכלה למימר אי פנויה היא בעינא לאינסובי אי אשת איש היא לא קא מודהמנא באפי גבריא סבר רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא מורדין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי ייכול לומר לו קאי בריי אאיגרא אי נמי נקיטא לי זימנא לבי דואר (ד) תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן * יהעובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא

(א) [תוספתא פ"ג ה"א], (ב) [עין ערוך ערך אפי' ח' א"י קלח עונשאה אחרת ופירוש פ"ה], (ג) [גמ' פ"ג ח"ג], (ד) [פ' ח' ה"א], (ה) [פ' ח' ה"א], (ו) [פ' ח' ה"א], (ז) [פ' ח' ה"א], (ח) [פ' ח' ה"א], (ט) [פ' ח' ה"א].

גליון הש"ס
גמרא העובדי כוכבים והרועים. עין לעיל דף ז ע"כ תוספות ד"ה ש"מ ודף י ע"כ תוספות ד"ה זח:

גהות הב"ח
(א) גמ' בעדו דלישור שמתיהו: (ב) רש"י ד"ה וזכנ דקטברי: (ג) תוס' ד"ה גירדנא וכו' דלטיה כלומר לילול וזכית קללה ממק: (ד) ד"ה והועת וכו' דלפתיה ביה ההוועט גופו: (ה) ד"ה לא וכו' פ"ק. ז"ב דף כ עין גמ"ס תוספות ל"ט ד"ה ר' יהודה:

לעוי רש"י
אישקומ"א. קפך.

מוסף רש"י
ורועי בהמה דקה. ישראל, שסמנן גוליס שמעריס כהנמן בשדות אחרים (סנהדרין יז). וכן גוליס הרי הן כעושי כוכבים (עירוב יג). לא מעלין. אולם מן הזר להילט מן המיתה (סנהדרין יז). אם נפלו לתוכה, אלף ייחוס וימותו (עירוב יג).

רבינו חננאל

לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה להיכן קא אזלת הרחיב להן את הדרך ואמר להן לפומבדיתא אמרו הם בדתם במקום פלוגי נקח מה שעצמי כי מטא לבי תורתא פריש ועאל למדינתא אמרו ליה תלמיד יהודא רמאה את אמר להו ידעיתו ליה רמאה קריתו ליה ליהוה הן אינשי בשמתיה עבדו גנבתא ולא אצלחו אתו כולחו תבעו ושרא להו חד מינייהו לא אתא אכליה אריא: אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי גירדנא דלייט מוליה שתא בצירא ליה מן שניה: תא חזי לטטייא דא"י אמרו לתלמידי ר' עקיבא אשרי ר' עקיבא ותלמידיו ולטטייא דבבל אמרו תלמידי יהודא רמאה את רמאה אנת: פ"ס' בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים. אסקנא בת ישראל לא תיילד בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים מילדת בן ישראל בומן

רבינו חננאל (המשך)
שארות עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ואע"ג דאמרה ההיא חייחא עובדת כוכבים נפישא בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו כי אפי' בנהא פ"י כיון שגינו אותה חברותיה ואמרו לה מילדת של יהודים השיבה להם המילדת יבואו עליה רעות רבות אם אינה הורגת מתי כמו חירות שעל הנדה כלומר איני מילדת אותם אלא מחכמת להורגן לא חיישתי לה שלא אמרה אלא הדברים באמת אלא לדחות הגנות שגינו אותה: בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בת ישראל מפני שחשודין על שפיות דמים דברי רבי מאיר וחכמים אומרים העובדת כוכבים מילדת את בת ישראל בומן שאחרות עומדות על גבה אבא לא בינו לבינה ור"מ אומר אפי' אחרות עומדות על גבה נמי לא דוימנין דמנחה ליה ידא אפותא וקטלא ליה ולא מתחוזי כי ההיא איתתא דאמרה לחברתה מולדא יהודייתא בת מולדא יהודייתא אמרה לה ג' נפישין בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו דמא כי אופיא דנהרא ורבנן א"ל לא היא במילתא בעלמא הוא דאוקימתה: בת ישראל לא תניק: ת"ר בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעובדת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של בת ישראל מפני שחשודיה על שפיות דמים דברי ר'מ וחכ"א העובדת כוכבים מניקה את בנה של בת ישראל בומן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דוימנין דשייפה ליה סמא לדד מאברא וקטלא ליה וצריכא ליה אשמעינן מילדת בההיא קאמרי רבנן דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה דאפשר דשייפא ליה סם לדד מאברא וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי מאיר ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום דשייפא ליה סם לדד מאברא וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמיניהו שרי משום איבה סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבתא בשכר שרי משום איבה א"ל אביי היכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא מחללינן עלייהו דירכו דלא מינטרי שבתא לא מחללינן סבר רב יוסף למימר אנוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי היכלה למימר אי פנויה היא בעינא לאינסובי אי אשת איש היא לא קא מודהמנא באפי גבריא סבר רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא מורדין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי ייכול לומר לו קאי בריי אאיגרא אי נמי נקיטא לי זימנא לבי דואר (ד) תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן * יהעובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא

הא אמרין צפ"ק דז"מ (דף ה:) אין אדם חוטא ולא לו וכו' מהי האלי דאחמור רבנן זרועים שאינם פסולים אלף מדרבנן וגם הם כשרים לעדות אשה כדליתא פס"ק דר"ה (דף כג.) ואילו צוולנן שספ פסולין מן המורה לכל עדות שצמורה לא אחמור כולי האלי וכן מומר אוכל נצילות לתיאבון דלכ"ע אמרי' הכא דליתרבי (י) צין השצת גופו והשצת ממונו דמיצי להעלות ואסור להוריד ואור"י דהיא הנותנת משום דלא פסקי אלף דרבנן עשו חכמים חיזוק כדי שימנו לצ לצב וצ"ל היו (י) מחין ועושין שלא מהי"ח: * מעלין. ואפי' ל"מ דלמר (ה) צפ"ק (דף כ:) לעובד כוכבים צנתניה: ולף